ρώτησε ὁ παπᾶς γνωρίζοντας τὸν Μπιγκόρ.

— Ὁ Ἀξιωματικός, παπᾶ μου, μ' ἐπέταξε ἔξω. Εἶνε στουπὶ καὶ δὲν ξερω τί μπορεῖ νὰ κάμῃ στὴ Λίζα.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἄνοιξε τὸ παράθυρο τοῦ σπιτιοῦ κ'ἡ Λίζα, τρομαγμένη ἔσκυψε πρὸ τὰ ἔξω. Μὰ συγχρόνως ἕνα χέρι βούλωσε τὸ στόμα της καὶ τὴν ἔσπρωξε μέσα χωρὶς νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ φωνάξῃ.

Ὁ παπᾶς ὥρμησε σὰν τρελλός. Σπάσανε τὴν πόρτα καὶ μπήκανε μέσα τρεχᾶτοι. Στὴ σκάλα ἀντίκρυσαν τὴν μικρὴ Λίζα λιγοθυμισμένη. Ὁ Κοζᾶκος ἔστεκε μπρός της τύφλα στὸ μεθύσι.

— Γιάννη, εἶπε ὁ παπᾶς, ὡδήγησε τὴ Λίζα στὴ κάμαρά της καὶ ἔλα ἐδῶ πάλι. Σεῖς,κύριε,φώναξε κατόπιν στὸν ἀξιωματικό, μπῆτε ἐκεῖ μέσα ! καὶ τὸν ἔσπρωξε μέσα σ' ἕνα σκοτεινὸ καμαράκι μπρίνοντας κι' ἴδιος κατόπιν του.

— Ἄκουσέ με, τοῦ εἶπε τότε κοιτάζοντάς τον στὰ μάτια. Στὴν Ἰταλία κατὰ τὸν πόλεμο ἤμουν λοχαγός. Σὰν παραδόθηκε ἡ Πέργαμος ἕνας στρατιώτης ποὺ εἶχε πολεμήσει παλληκαρίσια, τὸ βράδυ ἔκλεψε ἕνα ρολόγι. Διέταξα καὶ τὸν τουφεκίσανε ! Στὴν Αἴγυπτο ὁ ὑπηρέτης μου,ποὺ μοῦχε σώσει τὴν ζωή, χτύπησε ἕνα ντερβίση ποὺβγαινε ἀπ'τὲ τζαμί. Διέταξα καὶ τὸν τουφεκίσανε ! Στὸ Βαγράμ πρὸ πέντε χρόνων ἤμουν ταγματάρχης.Ἕνας λοχίας ἀτίμασε μιὰ γυναῖκα καὶ τὸν σκότωσα ἐγὼ ὁ ἴδιος.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἔσκυψε τὸ κεφάλι του. Ὁ παπᾶς ξανάρχισε.

— Ἔχετε χρέος νὰ δίδετε στοὺς στρατιώτας σας τὸ παράδειγμα τῆς πειθαρχίας καὶ τῆς τιμῆς. Τὸ παραλείψατε, κύριε. Ἂν γύριζα πειὸ ἀργά, θὰ ἀτιμάζατε τὸ σπίτι μου, ποὺ ἐμπιστεύθηκα στὴ στρατιωτική σας τιμή. Πρέπει νὰ δώσῃς λόγο. Ἂν ἀρνηθῆς μπορῶ νὰ σὲ βιάσω. Ξεχασε πὼς εἶμαι παπᾶς καὶ θυμήσου πὼς ἤμουν στρατιώτης...

Πλησίασε ὕστερα στὸ τοῖχο καὶ ξεκρέμασε τὸ σπαθί. μὲ τὸ ὁποῖο εἶχε πολεμήσει τόσα χρόνια.

— Ἔλα, Μπιγκόρ, εἶπε στὸν Γιάννη, ποῦχε γυρίσει ἐν τῷ μεταξύ, πάρε αὐτὸ τὸ φανάρι καὶ ἀκολούθησέ μας.

Περνῶντας ἀπ' τὴν κάμαρα τῆς ἀνεψιᾶς του ὁ παπα-Σαντελοὺτ τὴν ἄκουσε νὰ κλαίῃ κι' ἐμπῆκε μέσα.

— Σοῦ ἔχω ἀπαγορεύσει νὰ κλαῖς, κόρη μου. Ὁ πατέρας σου σκοτώθηκε στὸ πόλεμο χωρὶς νὰ φοβηθῇ καὶ σὺ πρέπει νᾶσαι γενναία, τῆς εἶπε. Καὶ συνέχισε γλυκαίνοντας τὴ φωνή του :

—Ἂν θέλῃς, φίλησέ με.

Ἀγκαλιαστήκανε καὶ φιληθήκανε.

— Τώρα γονάτισε καὶ παρακάλα τὸν Θεὸ γιὰ κεῖνον ποὺ θὰ πεθάνῃ!

Αὐτὰ ἦταν τὰ τελευταῖα του λόγια.

. . . . . .

Οἱ τρεῖς ἄντρες κατεβήκανε ἀπ' τὸ σπίτι καὶ περάσανε μέσα ἀπὸ τὴν ἐκκλησία ὅπου λάμπανε τὰ καντηλια σὰν χρυσᾶ ἀστέρια. Ὁ παπᾶς σταυροκοπήθηκε, ἄνοιξε τὸ πίσω πορτάκι τῆς ἐκκλησιᾶς καὶ βγήκανε στὴν αὐλή.

— Ἐδῶ εἴμαστε καλά, εἶπε ὁ παπᾶς. Κρέμασε Γιάννη τὸ φανάρι σου !

Κατόπιν ἔκαμε τὸ σταυρό του μὲ τὰ κομμένα δάκτυλά του καὶ κρατῶντας τὸ σπαθί του μὲ τὸ ἀριστερό, εἶπε στὸν κοζάκο:

— Ἐμπρὸς λοιπόν, κύριε...

Ὁ κοζάκος σκούπησε τὸν ἱδρῶτα του καὶ ξεσπάθωσε.

Τὰ δύο μεγάλα σπαθιὰ συνεκρούσθησαν καὶ πέτοξαν ἀστραπές.

Ὁ Γιάννης γονατισὸς ψιθύριζε προσευχές :

—«Ἐλέησον, κύριε, τὸν δοῦλον σου !»

Οἱ δύο ἄνδρες μονομαχοῦσαν μὲ λύσσα.

— Λσβώθηκα! φώναξε ἔξαφνα ὁ παπᾶς καὶ ἔκανε πίσω ἕνα βῆμα. Εἶχε λσβωθῇ στὸ μπράτσο τοῦ ἀριστεροῦ χεριοῦ του.

—Δὲν μπορεῖς νὰ ξαναρχίσῃς πειὰ παπᾶ μου, τοῦ εἶπε ὁ Γιάννης.

Ὁ κοζάκος πλησίασε ἐπίσης καὶ ψιθύρισε :

— Δὲν μπορῶ, κύριε, νὰ χτυπηθῶ μ' ἕναν ἄνθρωπο πληγωμένο. Μὲ τὸ δεξί σου χέρι δὲν μπορεῖς νὰ κρατήσῃς τὸ σπαθί. Τοῦ λείπουνε δυὸ δάχτυλα.

Ὁ παπᾶ-Σαντελοὺτ ἀγρίεψε.

— Ὄχι δά, μπορῶ καὶ παραμπορῶ μάλιστα, φώναξε. Τώρα θὰ δῆτε. Μπιγκόρ, ἔλα δῶ ! Δέσε μου γερὰ τὸ σπαθὶ στὴ φούχτα τοῦ δεξιοῦ μου χεριοῦ μὲ τὴ ζώνη σου. Ἐμπρός ! Στὸ διατάσσω!...

Ὁ Μπιγκὸρ ὑπάκουσε.

Ἡ μονομαχία ξανάρχισε μανιώδης.

Ἀρκετὴ ὥρα τὰ σπαθιὰ συνεκρούοντο καὶ πετοῦσαν σπίθες.

Ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ μπράτσο τοῦ παπᾶ ἔτρεχε αἷμα ἄφθονο.

Ὁ Μπιγκὸρ ξανάχε γονατίσει καὶ προσηύχετο :

—«Ἐλέησον, Κύριε, τὸν δοῦλον σου !»

Ἔξαφνα ὁ κοζάκος ὥρμησε κατὰ τοῦ παπα-Σαντελοὺτ μὲ τὸ σπαθὶ ὑψωμένο. Θὰ τοῦ ἔσχιζε τὸ κεφάλι στὰ δύο. Ὁ παπᾶς ἐπρόλαβε, ἔσκυψε καὶ τοῦ ἔχωσε τὸ σπαθὶ στὸ λαιμό. Ὁ κοζάκος ἔπεσε κάτω βγάζοντας αἱματηροὺς ἀφροὺς ἀπὸ τὸ στόμα. Ὁ παπα-Σαντελοὺτ σὰν νὰ ξυπνοῦσε ἀπὸ κακὸ ὄνειρο, ἄφησε τὸ σπαθὶ νὰ τοῦ ξεφύγῃ ἀπὸ τὰ χέρια, ἔσκυψε κοντὰ στὸν ἀντίπαλό του ποὺ ψυχορραγοῦσε κι' ἄρχισε νὰ ψιθυρίζῃ μὲ θλίψι καὶ συντριβή :

—«Ἐλέησον, Κύριε, τὸν δοῦλον σου !... Ἐλέησόν με Κύριε!...»

Εὐγέν. Μοραν

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΚΑΝΔΑΛΑ

ΤΑ ΘΗΛΕΑ ΚΑΙ Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ποιὸς ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας μας δὲν ἐδιάβασε τὸ περίφημον ἱστορικὸν ἀνάγνωσμα τοῦ ἀειμνήστου Ἐμμ. Ροΐδη, τὴν «Πάπισσαν Ἰωάνναν» ; Τὸ βιβλίον αὐτὸ ἀφορίσθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὅταν ἐξεδόθη, ἐπροκάλεσε δὲ ἐπὶ πλέον μεγάλον θόρυβον. Ὡς θὰ γνωρίζετε πάντες, ὁ Ροΐδης ἀφηγεῖται πῶς μιὰ γυναῖκα, ἡ Ἰωάννα, κατώρθωσεν ν' ἀνέλθῃ εἰς τὴν Παπικὴν ἕδραν καὶ πῶς ἀνεκαλύφθη κατόπιν τὸ σκάνδαλον αὐτο. Ὑπῆρξεν ὅμως ἡ Πάπισσα Ἰωάννα ἡ μόνη γυναῖκα, τὸ μόνον θῆλυ,τοῦ κατώρθωσε ἕνα τοιοῦτο πρᾶγμα; Δὲν ὑπάρχει κανεὶς ἄλλος σχετικὸς μῦθος ; Οἱ χρονικογράφοι δὲν ἀναφέρουν κανένα ἄλλο σχετικὸν σκάνδαλον ;

Ἀλλοίμονον ! Καὶ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκάθησε πάλαι ποτὲ γυνή ! Ἡ ἀποκάλυψις; αὐτὴ θὰ σᾶς κάμῃ βέβαια ἔξω φρενῶν. Τί πταίωμεν ὅμως ἡμεῖς ἂν ἐκτὸς Πάπισσης ὑπῆρξε καὶ Πατριάρχισσα ; Αὐτὸ τουλάχιστον ἀναφέρει ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ἕνα παλαιὸν χρονικόν.

Τὸ χρονικὸν τοῦ Σαλέρνου, τὸ ὁποῖον ἐγράφη τὸ ἔτος 978.

Τό χρονικὸν λοιπὸν αὐτὸ ἀναφέρει μετὰ πάσης ἐμβριθείας πλὴν τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς περὶ τῆς περιφήμου αὐτῆς Πατριαρχίσσης.

Τὸ ἀντιγράφομεν πιστῶς : —«Καθ' ἣν ἐποχὴν ἦρχε τοῦ Βενενέντου ὁ ἡγεμὼν Ἄριχις (758-787) ὑπῆρχεν ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριάρχης ὅστις ἦτο κατὰ τὰ ἄλλα ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος,ἀλλὰ τοσοῦτον ἐρωτύλος, ὥστε εἶχεν παρ'ἑαυτῷ ὡς θαλαμηπόλον τὴν ἀνεψιάν του, τὴν ὁποίαν παρίστανεν εἰς τὸν κόσμον ὡς ἀνεψιάν. Ὁ Πατριάρχης οὗτος ἀποθνήσκων ἐσύστησεν τὸν λεγόμενον αὐτὸν θαλαμηπόλον ὡς τὸν διάδοχόν του, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἤπερὶ ἧς ὁ λόγος γυνὴ ἐκάθησεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἐπὶ ἓν καὶ ἥμισυ ἔτος. Ἀλλ' ὁ διάβολος ἀπεκάλυψε διὰ νυκτὸς τὸ τέχνασμα τοῦτο εἰς τὸν Ἄριχιν, ὅστις διεκοίνωσεν ἀμέσως τὸ πρᾶγμα εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπου, γενομένης ἐξετάσεως, ἐβεβαιώθη καὶ κατέπαυσε τὸ ἄτοπον».

Αὐτὰ ἀναφέρει ἐπὶ λέξει τὸ χρονικὸν τοῦ Σαλέρνου. Πρέπει νὰ τὸ πιστεύωμεν; Ὄχι, λέγουν οἱ σοφοὶ οἱ ἀσχοληθέντες μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὸς μάλιστα ὁ Πάπας Λέων ὁ Θ' γράφων πρὸς τὸν Πατριάρχην Μιχαὴλ τὸν Κηρουλάριον κατὰ τὴν περίοδον,κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἔρις μεταξὺ Δυτικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀκμήν της, δὲν δυσκολεύεται νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι τὸ γραφὲν περὶ θήλεως Πατριάρχου εἶνε ψευδέστατον. Τὸ αὐτὸ ὁμολογοῦν καὶ οἱ πλέον λυσσαλέοι, ἀλλὰ καὶ πλέον σοφοὶ ἀντίπαλοι τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἄρα τὸ χρονικὸν τοῦ Σαλέρνου ψεύδεται. Ἄρα δὲν ὑπῆρξε θηλυκὸς Πατριάρχης.Πῶς; ὅμως ἐκυκλοφόρησεν ἡ τερατώδης αὐτὴ εἴδησις ;

Τό ἐξηγεῖ καὶ αὐτὸ ὁ περὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας γράψας συγγραφεὺς Πίχλερ. Γράφει λοιπὸν ὁ Πίχλερ : —«Τὸ χρονικὸν τοῦ Σαλέρνου, ἀναφέρει ὅτι ὁ θηλυκὸς Πατριάρχης ἔζησε τὴν ἐποχὴν τῶν εἰκονομάχων Βασιλέων. Ἐπὶ τῶν Βασιλέων αὐτῶν, οἱ Πατριάρχαι, μὴ τολμῶντες νὰ διαμαρτυρηθοῦν κατὰ τῆς εἰκονομαχίας, ἔδειξαν ἐντελῶς ἄνανδρον χαρακτῆρα. Μεταξὺ τῶν Πατριαρχῶν αὐτῶν ὑπῆρξεν καὶ ὁ Νικήτας, ὁ ὁποῖος ἀρχιεράτευσεν ἀπὸ τοῦ 767 μέχρι τοῦ 780, τὴν περίοδον δηλαδὴ τὴν ὑπὸ τοῦ χρονικοῦ τοῦ Σαλέρνου ἀναφερομένην ὡς περίοδον τῆς δράσεως τοῦ θηλυκοῦ Πατριάρχου. Ὁ Νικήτας αὐτός, ἔδειξεν τόσην δειλίαν ἀπέναντι τῶν βασιλέων καὶ τόσην ἔλλειψιν ἀνδισμοῦ, ὥστε ἔδωσεν ἀφορμὴν νὰ πλάσῃ ὁ λαὸς τὸν περὶ θηλυκοῦ Πατριάρχου θρύλλον.

Καὶ τὴν ὕπαρξιν ὅμως τῆς Πάπισσας Ἰωάννας ἀμφισβητοῦν οἱ ἱστορικοί. Ὁ περὶ αὐτῆς μῦθος, λέγουν. ἐδημιουργήθη ἐξ ἀφορμῆς τοῦ Πάπα Ἰωάννου τοῦ Η', ὅστις ἔδειξεν εἰς τὰς πρὸς τὸν Πατριάρχην Φώτιον σχέσεις αὐτοῦ χαρακτῆρα ἀσθενῆ καὶ οὕτως εἰπεῖν θηλυπρεπῆ ! Ὁ λαὸς συνεπῶς ἐκδικούμενος μετέτρεψε τὸ ὄνομά του εἰς «Ἰωάνναν» καὶ ἔπλασε καὶ τὸν περίφημον μῦθον, τὸν ἀναγνωσματοποιηθέντα ὑπὸ τοῦ Ἐμμ. Ροΐδου.

Καὶ τώρα ; Τί νὰ πιστέψουμε ; Τοὺς χρονογράφους τῆς ἐποχῆς ποὺ ἔζησαν ἡ Πάπισσα Ἰωάννα καὶ ἡ ἡμετέρα,Πατριάρχισσα ἢ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς συγγραφεῖς ποὺ διαψεύδουν τὴν ὕπαρξιν τῶν περιφήμων αὐτῶν γυναικῶν ; Ἂν οἱ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς προσπαθοῦν νὰ σκεπάσουν τὰ πράγματα, ὅτως ἄλλωστε τοὺς ἐπιβάλλεται ;...

Πάντως σταματᾶμε ἕως ἐδῶ. Δὲν ἔχομεν καμμίαν διάθεσιν νὰ λύσωμεν τέτοιους γρίφους. Θελήσαμε ἁπλῶς νὰ δώσουμε στοὺς ἀναγνώστας μας ἕνα εὐχάριστο ἱστορικὸ κομμάτι καὶ νομίζουμε πὼς τὸ ἐπετύχαμεν.

Ὁ Ἐρευνητὴς